

РАХУНКОВА ПАЛАТА

РІШЕННЯ

від 24 квітня 2018 року № 11-2

м. Київ

Про результати аудиту ефективності використання коштів державного бюджету, виділених Державній інспекції ядерного регулювання України на забезпечення державної політики у сфері безпеки використання ядерної енергії

Відповідно до статті 98 Конституції України, статей 7, 25, 26, 35 і 36 Закону України «Про Рахункову палату» розглянуто Звіт про результати аудиту ефективності використання коштів державного бюджету, виділених Державній інспекції ядерного регулювання України на забезпечення державної політики у сфері безпеки використання ядерної енергії. За результатами розгляду Рахункова палата

ВСТАНОВИЛА:

1. Державною інспекцією ядерного регулювання України (далі – Держатомрегулювання) у 2015–2017 роках у цілому забезпечено законне та результативне використання коштів державного бюджету, виділених на забезпечення державної політики у сфері безпеки використання ядерної енергії.

Водночас Держатомрегулюванням **неповною мірою забезпечено організацію ефективної системи здійснення державного нагляду за дотриманням вимог ядерної та радіаційної безпеки.** Мали місце факти відсутності з боку його окремих міжрегіональних територіальних органів контролю за станом виконання наданих ними приписів.

Не забезпечено також у повному обсязі реєстрацію джерел іонізуючого випромінювання у відповідному державному реєстрі. Кількість зареєстрованих джерел іонізуючого випромінювання станом на кінець 2017 року – 23854 одиниці. Дані Державного реєстру джерел іонізуючого випромінювання є неповними (зареєстровано 94,7 відс. джерел іонізуючого випромінювання), що загрожує здоров'ю людей і навколишньому середовищу.

2. Система державного нагляду за дотриманням вимог ядерної та радіаційної безпеки, яка має бути спрямована на безумовне забезпечення безпечного використання ядерної енергії, на сьогодні недосконала.

Лібералізація законодавства щодо здійснення державного нагляду (контролю) у сфері ядерної та радіаційної безпеки не поліпшила її стану. У 2015–2017 роках основною, а в окремих випадках єдиною формою державного нагляду за дотриманням вимог ядерної та радіаційної безпеки був документальний контроль, за результатами якого порушень чи недоліків не встановлено.

При цьому середній показник кількості виявлених порушень за результатами перевірок порівняно з попереднім досліджуваним періодом (2012–2014 роки) залишається незмінним – 4 порушення за одну перевірку.

Єдину державну систему контролю та обліку індивідуальних доз опромінення, передбачену Законом України «Про захист людини від впливу від іонізуючого випромінювання», на час аудиту створено не було.

Не забезпечено також створення Єдиної автоматизованої системи контролю радіаційної обстановки, запланованої Кабінетом Міністрів України в рамках реалізації розпорядження від 25.01.2012 № 44-р. Як наслідок, оперативне реагування на зміни радіаційного стану за межами зон спостереження ядерних установок ускладнюється.

3. Цілісна система нормативно-правового забезпечення питань державного нагляду за дотриманням вимог ядерної та радіаційної безпеки на момент аудиту не створена. Зокрема, з 17.08.2014 до 01.01.2017 норми Закону України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності» в частині поділу державного нагляду у сфері використання ядерної енергії окремо на нагляд за ядерною та нагляд за радіаційною безпекою не узгоджувалися з нормами Закону України «Про дозвільну діяльність у сфері використання ядерної енергії» та Кодексу України про адміністративні правопорушення (стаття 95), якими цей розподіл не передбачено.

Такий стан справ не відповідає вимогам міжнародних конвенцій та Закону України «Про використання ядерної енергії та радіаційну безпеку».

4. Робота Держатомрегулювання ускладнювалася тривалою відсутністю керівництва, яке мав призначити в повному складі на постійній основі Уряд.

У 2015–2017 роках двічі було змінено керівників Держатомрегулювання. З 13.02.2017 по 31.10.2017 (більш як 8 місяців) керівництво Держатомрегулювання забезпечував тимчасовий виконувач повноважень Голови. Більше трьох років (з 22.10.2014) вакантна посада першого заступника Голови, більше року (з 14.02.2017) – заступника Голови.

5. Держатомрегулюванням у 2015–2017 роках за бюджетними програмами (КПКВК 5271010, 5271020) використано 99826,7 тис. гривень. При цьому мали місце окремі факти порушень бюджетного законодавства, неекономного і неефективного використання бюджетних коштів на загальну суму 604,4 тис. гривень.

У 2015–2017 роках за відсутності бюджетних призначень на капітальні видатки основним джерелом матеріально-технічного забезпечення функціонування Держатомрегулювання була міжнародна технічна допомога. Держатомрегулювання було бенефіціаром і реципієнтом за 21 проектом міжнародної технічної допомоги на загальну суму 19650,5 тис. дол. США, 54005,2 євро, 4127,2 норвезьких крон.

Держатомрегулювання через відсутність належного контролю з боку Мінекономрозвитку у своїй практичній діяльності лише частково дотримувалося норм Порядку залучення, використання та моніторингу міжнародної технічної допомоги, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 15.02.2002 № 153. Як наслідок, належним чином не забезпечено прозорості та ефективності обліку і використання міжнародної технічної допомоги.

Зокрема, Держатомрегулюванням не забезпечено зарахування на баланс матеріальних цінностей, які надійшли в рамках чотирьох проектів міжнародної технічної допомоги на загальну суму **10365,5 тис. грн**, що є порушенням бюджетного законодавства.

6. Держатомрегулюванням і Мінфіном у 2015–2017 роках не забезпечено своєчасного затвердження паспортів бюджетних програм, що є порушенням бюджетного законодавства. Паспорти бюджетних програм не містили усієї необхідної інформації про бюджетні програми.

Крім того, **Мінфіном не затверджено порядку відображення бюджетними установами операцій з надання адміністративних послуг у бухгалтерському обліку та розкриття відповідної інформації в розрізі видів адміністративних послуг, що передбачено постановою Кабінетом Міністрів України від 07.08.2013 № 600 «Деякі питання ведення обліку доходів, які надходять як плата за надання адміністративних послуг».**

7. У 2015–2017 роках внутрішній контроль Держатомрегулюванням як головним розпорядником бюджетних коштів на здійснення заходів з формування та реалізації державної політики у сфері безпеки використання ядерної енергії здійснювався незадовільно. Внутрішні аудити у 2015 році та I півріччі 2016 року не проводилися. При проведенні у II півріччі 2016 року та 2017 році внутрішніх аудитів питання діяльності центрального апарату Держатомрегулювання не досліджувалися.

8. Стан реагування Держатомрегулюванням на результати попереднього аудиту ефективності використання коштів державного бюджету, виділених йому на забезпечення державної політики у сфері безпеки використання ядерної енергії, задовільний. Більшість рекомендацій Рахункової палати реалізовано. Вжито заходів щодо усунення виявлених порушень і недоліків. Проте на момент проведення цього аудиту окремі недоліки продовжують мати місце.

9. За результатами перевірок у 2015–2017 роках Держатомрегулюванням нараховано та стягнуто штрафних санкцій на суму 453,9 тис. грн, що в 1,8 раза перевищило аналогічний показник за 2012–2014 роки (257,1 тис. гривень).

Крім того, мали місце факти незастосування інспекторами Східної інспекції норм статті 188¹⁸ Кодексу України про адміністративні порушення у частині накладення штрафу на суб'єкт господарювання у разі невиконання ним припису щодо усунення виявлених порушень. В окремих випадках об'єкти контролю перевищували встановлені приписом строки усунення виявлених порушень на два роки.

10. У зв'язку з обмеженням фінансового ресурсу на утримання Держатомрегулювання придбання нових засобів контролю не здійснювалося, своєчасні ремонти наявних засобів та їх повірка не забезпечувалися. У результаті частина засобів контролю в практичній діяльності органів Держатомрегулювання не застосовувалася. Так, у 2016–2017 роках через непроведення обов'язкової повірки не використовувалося 79 од. засобів контролю. Зокрема, 35 од. – у центральному апараті Держатомрегулювання, 13 од. – у Центральній, 8 од. – у Східній, по 6 од. – у Північній, Західній та Північно-західній інспекціях.

За результатами обговорення та на підставі викладеного Рахункова палата

В И Р І Ш И Л А:

1. Звіт про результати аудиту ефективності використання коштів державного бюджету, виділених Державній інспекції ядерного регулювання України на забезпечення державної політики у сфері безпеки використання ядерної енергії, затвердити.

2. Відомості у формі рішення Рахункової палати про результати аудиту ефективності використання коштів державного бюджету, виділених Державній інспекції ядерного регулювання України на забезпечення державної політики у сфері безпеки використання ядерної енергії, надіслати Кабінету Міністрів України та запропонувати:

- вжити заходів щодо приведення норм законодавства в частині регулювання безпеки використання ядерної енергії у відповідність із вимогами міжнародних конвенцій;

- забезпечити вирішення кадрових питань проведення відповідного конкурсу та призначення на посади першого заступника та заступника Голови Держатомрегулювання;

- доручити відповідальним центральним органам виконавчої влади прискорити створення Єдиної автоматизованої системи контролю радіаційної обстановки;

- вжити заходів щодо організації створення та функціонування єдиної державної системи контролю та обліку індивідуальних доз опромінення,

передбаченої Законом України «Про захист людини від впливу іонізуючого випромінювання».

3. Рішення Рахункової палати і Звіт надіслати Держатомрегулюванню для вжиття заходів щодо усунення виявлених порушень і недоліків та рекомендувати:

- підвищити ефективність системи державного нагляду за дотриманням вимог ядерної та радіаційної безпеки шляхом оптимального співвідношення виїзних заходів державного нагляду (контролю) (перевірок та обстежень) із заходами документального контролю;

- забезпечити суцільний контроль з боку усіх підрозділів за станом виконання наданих ними приписів;

- забезпечити своєчасний ремонт та повірку наявних засобів контролю;

- усунути недоліки при веденні бухгалтерського обліку міжнародної технічної допомоги;

- вжити заходів щодо зменшення витрат на оренду нежитлових приміщень, де розміщені підрозділи Держатомрегулювання;

- забезпечити проведення актуалізації даних Державного реєстру джерел іонізуючого випромінювання відповідно до нової форми реєстраційної картки, запровадженої наказом Держатомрегулювання від 16.04.2015 № 69;

- забезпечити доступ до даних Державного реєстру джерел іонізуючого випромінювання для усіх можливих користувачів цієї інформації у максимально спрощеному та швидкому режимі;

- налагодити дієву систему внутрішнього контролю та внутрішнього аудиту;

- вжити заходів щодо усунення виявлених недоліків і порушень;

- інформувати Рахункову палату про стан виконання її рекомендацій.

4. Про результати аудиту поінформувати Верховну Раду України.

5. Оприлюднити рішення та Звіт на офіційному веб-сайті Рахункової палати.

6. Контроль за виконанням цього рішення покласти на члена Рахункової палати Яремчука І. М.

Голова Рахункової палати

В. В. Пацкан